

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 440. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992356832960/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

et ganske nyttigt Medlem af det menneskelige Samfund, der ikke mere fortjener nogensomhelst Deltagelse, berøver mig ikke blot Fremtiden, men forgifter mig Fortiden.»

Han vidste tilsidst slet ingen anden Udvej til at tjene sit Brød end den, paany at blive Officer, hvad han saa nødigt vilde, og det vilde sige at vende tilbage til en Livsstilling, han tolv Aar tidligere havde opgivet. Han ejede imidlertid ikke engang de til en Officers Udrustning nødvendige Penge. En Ansøgning til Hardenberg om Hjælp forblev ubesvaret. Netop paa dette Tidspunkt var det saa, at Prøjsen saa sig tvunget til den Skam at indgaa Forbundet med Napoleon mod Rusland. Ingen større Forvirring af Fædrelandsvennens Følelse lod sig tænke, end den, som maatte følge deraf. Han, *Hermans-Stagets* Digter, Napoleons Dødsfjende, tvunget til som præjsisk Officer at kæmpe for sit Fædrelands Ydmyger!

Under dette sidste Pligtsammenstød brast hans Hjerter. «Min Sjæl er saa træt,» skriver han, «at naar jeg blot stikker Næsen ud af Vinduet, smerter Dagslyset mig, som skinner paa den.»

Han var moden til Afgørelsen. Gennem Adam Müller var han bleven bekendt med Fru Henriette Vogel, en begavet Dame, der ligesom han led af Tungsind og som indbildte sig at have en ulægelig Sygdom. En Dag mindede hun ham om det Løfte, han engang havde givet hende, at vise hende enhver selv den største Venskabs tjeneste. Han svarede, at han naarsomhelst var rede dertil. «Godt, saa drøb mig. Mine Lidelser har bragt mig saa vidt, at jeg ikke mere kan udholde Livet. Det er rigtignok ikke sandsynligt, at De gør det, da der jo ikke mere gives Mænd paa Jorden.» Det var nok for Kleist. I November 1811 kørte han og Henriette sammen til Wannsee. De var tilsyneladende lystige og tilbragte under al Slags Skemt Tiden dér til den næste Dags Eftermiddag; saa gik de ind i en Hule ved Søen, og Kleist skød sin Veninde gennem det venstre Bryst, dernæst sig selv igennem Hovedet, efter at de først sammen havde tilskrevet Adam Müllers Hustru et underligt vemodigt-humoristisk Brev. Det lyder saaledes:

«Himlen véd, min kære, fortræffelige Veninde, hvilke besynderlige Følelser, halvt vemodige, halvt overgivne, der bevæger os til i denne Time, da vore Sjæle som to muntre Luftskeppere hæver sig over Verden, at skrive Dem til. Vi var dog ellers,

maa De vide, bestemte paa ikke at afgive noget Kort p. p. c. hos vore Venner og Bekendte. Gruunden er vel den, at vi i tusind lykkelige Øjeblikke har tænkt paa Dem, og at vi tusind Gange har forestillet os, hvorledes De i Deres Godmodighed vilde have lét, hvis De havde set os sammen i den grønne eller røde Stue. Ja, Verden er en underlig Ting! — Det har sin Rigtighed, at vi to, Jette og jeg, som to tungsindige, sørgmodige Mennesker, der altid har anklaget hinanden for deres Kulde, har faaet hinanden af Hjertet kjær, og det bedste Bevis derfor er vel, at vi nu dør med hinanden.

Lev De vel, vor kære, kære Veninde, og vær nu ret lykkelig her paa Jorden, som det meget vel er muligt at være det. Vi for vor Del vil ikke vide Noget af denne Verdens Glæder og drømmer om lutter himmelske Egne og Sole, i hvis Skin vi vil vandre om med lange Vinger paa Skuldrene. Adieu! et Kys fra mig, som skriver dette, til Müller; han skal undertiden tænke paa mig og vedblive at være en fapper Guds Stridsmand mod Djævelens Daarskab, som holder Verden i sine Baand.

(Efterskrift med Henriettes Haand.)

Dog hvordan dette er gaaet til,
fortæller en anden Gang jeg i Mag,
da jeg har aifor travlt idag.

Lev da vel i mine kære Venner! og erindrer i Glæde og Sorg de to underlige Mennesker, der snart tiltræder den store Opdagelsesrejse.
Henriette.

(Atter med Kleists Haand.)

Givet i den grønne Stue. den 21de November 1811.

H. v. K.

Kleist var den stejleste Karakter i Datidens aandelige Verden i Tyskland, og han havde tilmed et overfuldt Hjerte. Han vilde bygge paa Følelsens Grund, efter at han havde opgivet at naa til Sandhedens Erkendelse. Rent digterisk formaaede han at gøre det, som han i *Kohlhaas* bygger paa Retsfølelsen, i *Kathchen von Heilbronn* paa den ubetingede Hengivenheds Følelse. Men i den virkelige Verden, hvori han ved sin Fødsel var sat, havde Ingen Brug for hel, stærk Følelse af den Art som hans. Han fandt da ikke denne Følelse hos Andre, og hvor han selv fulgte